" HUBUNGAN ANTARA PENGLIBATAN PELAJAR DALAM AKTIVITI KECERIAAN SEKOLAH LIMA BINTANG DENGAN PERIBADI "

Kertas projek ini diserahkan kepada Sekolah Siswazah
untuk memenuhi sebahagian daripada keperluan
Ijazah Sarjana (Pengurusan Pendidikan)
Universiti Utara Malaysia

Oleh,

SHAH JOHAN BIN OTHMAN

@ UUM 2003 Hakcipta Terpelihara

Sekolah Siswazah
(Graduate School)
Universiti Utara Malaysia

PERAKUAN KERJA KERTAS PROJEK
(Certification of Project Paper)

Saya, yang bertandatangan, memperakukan bahawa
(I, the undersigned, certify that)

SHAH JOHAN BIN OTHMAN

calon untuk Ijazah
(candidate for the degree of) Sarjana Sains (Pengurusan Pendidikan)

telah mengemukakan kertas projek yang bertajuk
(has presented his/her project paper of the following title)

"HUBUNGAN ANTARA PENGLIBATAN PELAJAR DALAM AKTIVITI KECERIAAN SEKOLAH LIMA BINTANG DENGAN PERIBADI"

seperti yang tercatat di muka surat tajuk dan kulit kertas projek
(as it appears on the title page and front cover of project paper)

bahawa kertas projek tersebut boleh diterima dari segi bentuk serta kandungan, dan meliputi bidang ilmu dengan memuaskan.
(that the project paper acceptable in form and content, and that a satisfactory knowledge of the field is covered by the project paper).

Nama Penyelia
(Name of Supervisor) : Prof. Madya Dr. Syaharom bin Abdullah

Tandatangan
(Signature) : [signature]

Tarikh
(Date) : 25/5/2003

KEBENARAN MENGGUNA

Dalam menyerahkan projek ini, sebagai memenuhi keperluan pengajian peringkat sarjana Universiti Utara Malaysia (UUM), saya bersetuju supaya pihak Perpustakaan UUM mengadakan Kertas Projek ini bagi tujuan rujukan. Saya juga bersetuju bahawa kebenaran untuk membuat salinan keseluruhan atau sebahagian daripadanya, bagi tujuan akademik mestilah mendapat kebenaran daripada Penyelia saya, atau semasa ketiadaan beliau, kebenaran tersebut boleh di perolehi daripada Dekan Sekolah Siswazah. Sebarang penyalinan, penerbitan atau penggunaan ke atas keseluruhan atau sebahagian tesis ini untuk pemerolehan kewangan tidak dibenarkan kecuali mendapat kebenaran daripada saya.

Di samping itu, pengiktirafan kepada saya dan UUM seharusnya dalam sebarang kegunaaan bahan-bahan yang terdapat di dalam tesis ini. Permohonan untuk kebenaran membuat salinan atau lain-lain kegunaan, sama ada secara keseluruhan atau sebagainya boleh dibuat dengan menulis kepada :

Dekan
Sekolah Siswazah
Universiti Utara Malaysia
06010 UUM SINTOK,
KEDAH DARUL AMAN.

ABSTRAK

Pengurusan keceriaan sekolah adalah salah satu daripada lima bidang di dalam Program Sekolah Lima Bintang (SLB) anjuran Jabatan Pendidikan Kedah. Aktiviti keceriaan adalah merupakan salah satu daripada aktiviti kokurikulum yang dijalankan oleh persatuan / kelab / badan beruniform. Aktiviti seperti ini di harap akan memberi kesan ke atas pembentukan peribadi seorang pelajar. Ini selari dengan hasrat Falsafah Pendidikan Kebangsaan yang mahu melahirkan insan seimbang dan harmoni dari aspek JERI. Peribadi adalah tingkah laku yang boleh dibentuk dan akan menjadi amalan jika ianya dilakukan secara berterusan melalui aktiviti pendidikan secara terancang terutama di luar bilik darjah. Kajian ini bertujuan untuk mengenalpasti sejauhmana penglibatan pelajar di dalam aktiviti keceriaan SLB melalui aktiviti persatuan / kelab / badan beruniform mempunyai hubungan dengan peribadi pelajar. Satu set Soal Selidik yang mengandungi 46 item yang terdiri daripada enam dimensi peribadi telah dikenalpasti untuk diuji, dan diedarkan kepada 1087 populasi, cuma 821 sahaja dikembalikan. Responden adalah terdiri daripada pelajar tingkatan empat dari enam buah sekolah cemerlang dari aspek keceriaan SLB dari daerah Kota Setar. Dimensi-dimensi sub peribadi yang diuji adalah ciri peribadi berdisiptin, menyayangi, kerjasama, sikap positif, emosi dan memperoleh kemahiran, serta dimensi peribadi secara keselurulhan. Ianya diuji untuk melihat perbezaan di antara kumpulan aktif dan kurang aktif dengan ciri peribadi tersebut. Sebanyak lapan hipotesis telah dibina untuk kajian ini. Dengan menggunakan kaedah ujian-t dan ANOVA sehala, dapatan menunjukkan kesemua dimensi yang diuji mempunyai hubungan yang signifikan dengan aktiviti keceriaan yang disertai oleh responden. Oleh itu semua hipotesis null telah ditolak dan temyata penglibatan pelajar dalam aktiviti keceriaan secara aktif telah memberi kesan positif ke atas ciri peribadi pelajar. Hasil kajian ini diharapkan dapat memberi maklumat tambahan yang berguna kepada pihak JPN dan sekolah dalam merancang program dan aktiviti luar darjah yang pasti akan membantu mencapai hasrat Falsafah Pendidikan Kebangsaan. Diharapkan juga para ibubapa akan dapat mendorong anak mereka untuk terlibat dalam sebarang aktiviti keceriaan dan luar darjah, Kerana ia bukan setakat dapat membentuk peribadi pelajar, tetapi juga mendedahkan pelajar kepada aktiviti sosial dan interaksi bersama pelajar. Juster-u akan dapat membina akhlak dan perwatakan anak mereka.

ABSTRACT

School beautification programme is one of five domains in the “Sekolah Lima Bintang” (SLB) Programme. SLB organized by the Kedah State Education Department. Beautification activity is one of the extra co-curricular activities which was carried out by the school society / club / uniform unit. This beneficial activity can develop a balance and harmonius human being in parallel with the aspiration of National Education Philosophy. Personality is a behaviour / manner that can be developed and formed into a habit if it is done continuosly through a well-planned educational activity especially if it is done in the classroom. The purpose of this research is to identify whether the students’ involvement in the co-curricular activities is related to their behaviour. A set of questionanaire which has 46 items from six behaviourism dimension had been identified for a test. It was distributed to a population of 1087. Only 821 were returned. Respondents were among the form four students of the six best school in the SLB of Kota Setar District. Those six behaviourism dimensions tested in this research were disciplinary behaviour, caring, cooperation, positive attitude, emotional, and skill acquirement as well as total personality dimension. They are tested to see the difference between the active group and the non-active group in the personality characteristic. Eight hypotheses had been developed in the research. By using the direct-ANOVA and T-test, the findings showed that all tested dimension have significant relationship with the beutification activity. So null hypotheses are rejected and it is proved that students who are participated actively in the beautification programme have developed positive personality in their attitudes. As a result, this research can hopefully give extra helpful information for the State Education Department and school towards managing the outdoor class activity and program to achieve the National Education Philosophy aspirations. Hopefully, parents can motivate their children to get involve in all the SLB activities, indoor or out door. Besides developing the student’s personality, it can also expose the student to the social interaction among themselves. As a result, it can develop their children behaviour and character.

PENGHARGAAN

Syukur kepada Tuhan di atas rahmatnya yang telah mengizinkan saya untuk menyelesaikan kajian ini. Berkat doa dan kesabaran serta limpah kurnia daripadanya, kajian ini telah dapat disempurnakan. Pertama sekali, ingin saya menyatakan penghargaan dan terima kasih tidak terhingga kepada penyelia saya, Professor Madya Dr. Syaharom Abdullah yang tidak jemu memberi bimbingan dan teguran sepanjang tempoh kajian ini dijalankan.

Penghargaan juga saya rakamkan kepada Kementerian Pendidikan Malaysia yang telah membiayai seluruh pengajian saya di UUM. Tidak lupa kepada Dekan Sekolah Siswazah dan staff, kakitangan Perpustakaan Sultanah Bahiyah, UUM dan staff Perpustakaan Institut Aminudin Baki (UTARA) Jitra, yang sentiasa menghulurkan bantuan ketika diperlukan.

Jutaan terima kasih juga kepada semua pensyarah di UUM yang tidak jemu mencurahkan ilmu dan meniupkan semangat untuk saya sampai ke peringkat ini. Tidak juga saya lupakan rakan-rakan seperjuangan bersama, Mahir, Sarimah, Rashid, Ismail, dan Wan yang sama-sama berkongsi idea dan pengalaman dalam setiap perbincangan.

Akhir sekali, penghargaan setulus ikhlas saya tujukan kepada isteri tercinta Noor Hayati dan anak-anak tersayang Syahirah, Syuhada, Syaffin dan Syabil. Sokongan, dorongan , kesabaran dan pengorbanan kalian menjadi sumber insipirasi untuk kejayaan ini. Tidak lupa juga kepada ibu dan mentua kedua, doa anda mengiringi perjuangan ini. Kaum keluarga dan sahabat keseluruhannya yang banyak memberi dorongan. Kepada semua, terimalah ucapan terima kasih ini kerana mendoakan kejayaan saya.

SHAH JOHAN BIN OTHMAN
Sekolah Siswazah,
Universiti Utara Malaysia,
06010 UUM, SINTOK,
KEDAH DARUL AMAN.

KANDUNGAN

Halaman

Abstrak i
Abstract ii
PENGHARGAAN iii
KANDUNGAN iv
SENARAI JADUAL viii
SENARAI RAJAH ix

BAB SATU
PENGENALAN
1.0 Pendahuluan 1
1.1 Latar Belakang 2
1.2 Pernyataan Masalah 4
1.3 Objektif Kajian 7
1.4 Persoalan Kajian 8
1.5 Hipotesis Kajian 9
1.6 Signifikan Kajian 10
1.7 Batasan Kajian 12

BAB DUA
SOROTAN LITERATUR
2.0 Pengenalan 13
2.1 Program Sekolah Lima Bintang 14
2.1.1 Rasional Program SLB 15
2.1.2 Matlamat Program SLB 15
2.1.3 Objektif Program SLB 16
2.1.4 Bidang Dan Kaedah Penilaian Program SLB 17
2.2 Pengurusan Keceriaan 22
2.3 Peribadi Pelajar 23

Halaman

2.4 Pengurusan Aktiviti Keceriaan Dan Peribadi Pelajar 25

2.5 Penutup 37

BAB TIGA

METODOLOGI

3.0 Pendahuluan 38

3.1 Kerangka Konseptual 38

3.1.1 Pembolehubah Bebas 42

3.1.2 Pembolehubah Bersandar 42

3.1.3 Definisi Operasional 43

3.2 Populasi Dan Kajian.. 46

3.3 Instrumen Kajian 48

3.4 Kajian Rintis 52

3.5 Penganalisisan Data 53

BAB EMPAT

ANALISIS DAN DAPATAN KAJIAN

4.0 Hubungan Antara Penglibatan Pelajar Dalam Aktiviti Keceriaan Dengan Peribadi 57

4.1 Maklumat Latar Belakang Responden 58

4.1.1 Jantina 58

4.1.2 Penglibatan Responden Dalam Aktiviti Keceriaan Mengikut Jantina 59

4.1.3 Kekerapan Menjalankan Aktiviti Keceriaan Mengikut Jantina 60

4.1.4 Taburan Responden Berdasarkan Tahap Aktif Dalam Aktiviti Keceriaan Mengikut Jantina 62

4.1.5 Taburan Tahap Aktif Mengikut Jenis Penglibatan Responden 63

Halaman

4.1.6 Jenis Aktiviti Yang Dilakukan Responden 64
4.1.7 Tahap Aktif Mengikut Jenis Aktiviti Keceriaan Responden 66
4.1.8 Taburan Skor Jawapan Responden Tentang Ciri Peribadi 67
4.1.9 Kesimpulan 72

4.2 Pengujian Hipotesis
4.2.1 Pengujian Hipotesis Pertama 73
4.2.2 Pengujian Hipotesis Kedua 74
4.2.3 Pengujian Hipotesis Ketiga 75
4.2.4 Pengujian Hipotesis Keempat 76
4.2.5 Pengujian Hipotesis Kelima 77
4.2.6 Pengujian Hipotesis Keenam 78
4.2.7 Pengujian Hipotesis Ketujuh 79
4.2.8 Pengujian Hipotesis Kelapan 80

4.3 Kesimpulan 83

BAB LIMA
PERBINCANGAN DAN KESIMPULAN

5.0 Pendahuluan 84
5.1 Perbincangan Dapatan Kajian 85
5.1.1 Rumusan Latar Belakang Dan Penglibatan Pelajar Dalam Aktiviti Keceriaan 86
5.1.2 Kesan Penglibatan Pelajar Dalam Aktiviti Keceriaan 88
5.2 Kesimpulan Kajian 97
5.3 Implikasi Kajian 99
5.4 Cadangan Kajian Lanjutan 101
5.5 Penutup 103

BIBLIOGRAFI 104
LAMPIRAN

SENARAI JADUAL

Jadual | Halaman

1. Bidang Penilaian Sekolah Lima Bintang (SLB) 18
2. Markah Penentuan Bintang SLB 20
3. Taburan Populasi Kajian Dan Kedudukan Markah Keceriaan 48
   SLB 1999 – 2002
4. Taburan Responden Mengikut Jantina 59
5. Taburan Responden Mengikut Jantina Dan Penglibatan 60
6. Taburan Kekerapan Menjalankan Aktiviti Keceriaan Oleh 61
   Responden Mengikut Jantina
7. Tahap Aktif Mengikut Jantina Responden 63
8. Tahap Aktif Mengikut Jenis Penglibatan Responden 64
9. Taburan Jenis Aktiviti Keceriaan Aktiviti Keceriaan 65
   Oleh Responden
10. Rumusan Taburan Jenis Aktiviti Keceriaan Oleh Responden 65
11. Tahap Aktif Responden Mengikut Jenis Aktiviti Keceriaan 67
12. Taburan Skor Ciri Peribadi Berdisiplin Responden 68
13. Taburan Skor Ciri Peribadi Bekerjasama Responden 69
14. Taburan Skor Ciri Peribadi Menyayangi Responden 70
15. Taburan Skor Ciri Peribadi Sikap Positif Responden 70
16. Taburan Skor Ciri Peribadi Emosi Responden 71

Jadual Halaman

17. Taburan Skor Ciri Peribadi Berkemahiran Responden 72

18. Kesan Aktiviti Keceriaan Ke Atas Peribadi Pelajar 74

Di antara Kumpulan Aktif Dan Tidak Aktif

19. Kesan Aktiviti Keceriaan Ke Atas Ciri Peribadi Pelajar 75

Berdisiplin Di antara Kumpulan Aktif Dan Tidak Aktif

20. Kesan Aktiviti Keceriaan Ke Atas Ciri Peribadi Pelajar 76

Bekerjasama Di antara Kumpulan Aktif Dan Tidak Aktif

21. Kesan Aktiviti Keceriaan Ke Atas Ciri Peribadi Pelajar 77

Menyayangi Di antara Kumpulan Aktif Dan Tidak Aktif

22. Kesan Aktiviti Keceriaan Ke Atas Ciri Peribadi Sikap Positif 78

Di antara Kumpulan Aktif Dan Tidak Aktif

23. Kesan Aktiviti Keceriaan Ke Atas Emosi Pelajar 79

Di antara Kumpulan Aktif Dan Tidak Aktif

24. Kesan Aktiviti Keceriaan Oleh Pelajar Ke Atas Peribadi 80

Memperoleh Kemahiran Di Antara Kumpulan Aktif Dan Tidak Aktif

25. Perbezaan Kesan Aktiviti Keceriaan Ke Atas Peribadi Pelajar 81

Lelaki Dan Pelajar Perempuan

SENARAI RAJAH

Rajah Halaman

1. Kerangka Konseptual Hubungan Antara Penglibatan Pelajar 41
Dalam Aktiviti Keceriaan SLB Dengan Peribadi

BAB SATU

PENGENALAN

1.0 Pendahuluan

Pelaksanaan Program Sekolah Lima Bintang (SLB), telah dilancarkan pada 16 Mei 1998. Program ini adalah satu program penggredan sekolah di dalam lima bidang iaitu, kurikulum, kokurikulum, disiplin, keceriaan, dan pengurusan. Ianya dilaksanakan di seluruh sekolah Negeri Kedah. Program ini adalah satu cara untuk meningkatkan pengurusan berkualiti dalam proses perancangan, pengelolaan, kepimpinan dan pengawalan organisasi yang dipimpin. Namun berdasarkan kajian ke atas lima bidang peningkatan pengurusan SLB oleh Zubir Daud (1998), menunjukkan hanya bidang kurikulum sahaja yang mempunyai hubungan signifikan dengan peningkatan pengurusan.

Akhir-akhir ini, dikatakan pengurusan keceriaan lebih menonjol berbanding empat bidang yang lain dalam Program SLB. Terkini Pengurusan Keceriaan SLB diperluaskan kepada beberapa program baru iaitu :

i. Program Asrama 5 Bintang
ii. Surau 5 Bintang
iii. Tandas 5 Bintang
iv. Kafetaria 5 bintang
v. Dewan Makan 5 Bintang
vi. Bilik Darjah 5 Bintang

The contents of the thesis is for internal user only

BIBLIOGRAFI

Ab. Alim Abdul Rahim (1994). *Pengurusan kokurikulum.* Kuala Lumpur : Fajar Bakti Sdn. Bhd.

Abdul Rahim Abdul Rashid (1984). *"Satu kajian mengenai fungsi dan peranan sekolah dari perspektif ibubapa".* Kuala Lumpur : Fakulti Pendidikan, Universiti Malaya. (Kertas Projek)

Abdul Ghani Ishak (1996). *Pembentukan iklim asrama yang kondusif di Sekolah Berasrama Penuh (SBP), satu keperluan.* Kertas kerja kursus warden Zon Utara, Sungai Petani

Abu Bakar Nordin (1991). *Kurikulum perspektif dan pelaksanaan.* Kuala Lumpur ; Pustaka Antara.

Adnan Khamis (1989). *Sikap pelajar terhadap kegiatan kokurikulum pergerakan beruniform.* Satu Kajian Awal, Bangi, UKM.

Adnan Kamis (1985/86). Pertalian antara sikap pelajar terhadap mata pelajaran dan kaitannya dengan pencapaian akademik. *Jurnal Pendidikan*, 10 & 11, 17-30.

Ahmad Bin Ismail (1998). *Hubungan kokurikulum dengan pencapaian akademik di kalangan pelajar perempuan..* Latihan ilmiah untuk Ijazah Sarjana Sains (Pengurusan), Universiti Utara Malaysia.

Ahmad Zubir B. Daud (1996). *Penilaian pelaksanaan Ops. Cerdik III terhadap peningkatan kualiti pengurusan sekolah.* Latihan ilmiah untuk Ijazah Sarjana Sains (Pengurusan), Universiti Utara Malaysia.

Amalan Kebersihan Sekolah : Panduan Aktiviti, (1998). Kementerian Pendidikan Malaysia, Kuala Lumpur.

Aziz Bin Bakar (1996). *Pengaruh salah laku ke atas pelajar.* Latihan ilmiah untuk Ijazah Sarjana Sains (Pengurusan), Universiti Utara Malaysia.

Aznah Bt. Mohd Isa (1997). *Hubungan di antara penglibatan dalam kegiatan kokurikulum dengan perkembangan personaliti murid.* Diploma Kepimpinan Pendidikan, Institut Aminudin Baki Cawangan Utara, Jitra.

Bucher, CA (1979). *Administration of physical education and athletic* .V. Mosby Company, m.s. 151-153.

Che Wan Mohd Amil Bin Che Sulaiman (1999). *Sikap pelajar-pelajar luar bandar terhadap kegiatan kokurikulum sekolah : Satu kajian kes di Sekolah Menengah Kerdau, Temerloh, Pahang.* Kajian ilmiah Unit Bimbingan dan Kaunseling, IPDA, Jitra,.

Ching, Leong Yin, Cheong Siew Yoong, Chew Sing Buan, Suradi Salim, T. Marimuthu, Abdul Aziz Abdul Talib, Abdul Rahim Abdul Rashid, dan Lily Chew Sk Men. (1990). *"Faktor-faktor yang mempengaruhi pencapaian akademik pelajar di sekolah-sekolah Malaysia".* Kertas Projek Penyelidikan Fakluti Pendidikan Universiti Malaya.

Chisnall, P.M. (1995). *Consumer behavious, third edition.* New York : Mc Graw – Hill Book Company.

Cordell, A.S & Cannon, T.L. (1985). *Gifted kids can't always spell, academic therapy,* 21 : 143 – 153.

Emmons, Christine (1997). *" An interview with Christine Emmons on school climate"* Online. Avaiable : http : //pandora.met.yale.edu/comer/emmons.html. 1 6 Julai

Faridah Karim dan T. Subahan (1986). "Peranan Kokurikulum di sekolah : Satu Perspektif Baru", *Jurnal Suara Pendidikan,* No. 4 Jilid 13 – 14, Disember. 1988/1989, Shah Alam : Persatuan Pendidikan Malaysia, m.s. 56.

Halpin, A,W and Croft, D.B., (1963). *Organizational climate of schools.* University of Chicago.

Howard, Eugene (1974). *School climate improvement.* The Education Digest, 39, (8) pp 10 – 13

Hui, F.C. (1983). "Issues and implication of after school activities of adolescent boys in a secondry school in Petaling Jaya". Laporan Persidangan Nasional Mengenai Kaum Remaja di Malaysia. Kuala Lumpur : *Utusan Publications.* m.s. 47 – 50.

Hussein Mahmood (1993). *Kepimpinan dan keberkesanan sekolah.* Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Huzaidy B Hj Hussain .(2001). *Faktor dalaman sekolah menjadi faktor utama masalah salah laku pelajar di sekolah-sekolah menengah.* Latihan ilmiah Untuk Ijazah Sarjana Sains (Pengurusan), Universiti Utara Malaysia.

Ibrahim Mamat (1998). *Pengetua sekolah menangani isu dan cabaran kepemimpinan..* Kuala Lumpur : Kumpulan Budiman Sdn. Bhd.

Jaafar Muhammad (1996).*Kelakuan organisasi.* Kuala Lumpur : Leeds Publication.

Jabatan Pendidikan Negeri Kedah (1998). Asrama Lima Bintang.

Jemaah Nazir Sekolah Persekutuan (1993).*Buku panduan profesional sekolah menengah.* Kementerian Pendidikan Malaysia Kuala Lumpur : Dewan Bahasa Dan Pustaka.

John Jewey (1966), Dalam Rohaya Hj. Yahya. *Kaedah montessori* (1996). Kuala Lumpur : Utusan Publications & Distributors Sdn. Bhd.

Lalli, M. & Saritz, L. (1976). *The fear of crime in school enterprise and its consequences.* Education and Urban Society, 8, 401-416.

Locke, E.A. (1976). " Nature & causes of job satisfaction. Dalam M.D. Dunnete (Ed.)" *Handbook of industrial and organizational psychology.* Chicago : RandMcNally.

Lopti Razali (1997). *Kesan aktiviti kokurikulum ke atas peribadi pelajar :Satu kajian di Sekolah Menengah Daerah Larut Matang dan Selama Perak.*. Latihan ilmiah untuk Sarjana Sains (Pengurusan), Universiti Utara Malaysia.

Masden, Charles H. and Masdan Clifford K. (1970). *Teaching / Dicipline, Allyn and Bacon.* Inc, Boston.

Mek Yam Bt Yusof .(1999). *Kesan persekitaran kerja ke atas komitmen pekerja di organisasi.* Latihan ilmiah untuk Ijazah Sarjana Sains (Pengurusan), Universiti Utara Malaysia.

Meljia – Gomez, L/R., Balkan, D.B. & Crady, R.L. (1985). *Managing human resources.* New Jersey : Prentice Hall.

Mohd Ali B. Abu Bakar (1988). *Konsep keilmuan menurut Islam.* Kota Bharu : Pustaka Aman Press Sdn. Bhd.

Mohamad Najib Abdul Ghafar (1999). *Penyelidikan pendidikan.* Skudai, Johor Darul Ta'azim : Universiti Teknologi Malaysia.

Mohd. Majid Konting (1990),. *Kaedah penyelidikan pendidikan*. Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka.

Mohd Nordin Hj. Mohd Nasir (1986). *Kegiatan kokurikulum di sekolah membantu menyemai dan menyuburkan daya kepimpinan di kalangan pelajar. Satu kajian kes di Sekolah Menengah Raja Muda Musa, Kuala Kangsar, Perak.* Kajian ilmiah Jabatan Bimbangan & Kaunseling. Maktab perguruan Ilmu Khas, Kuala Lumpur.

Mohd Sabri (1992), *Buku penerangan kurikulum bersepadu sekolah menengah*, Pusat Perkembangan Kurikulum, Kementerian Pendidikan Malaysia.

Mohd Suzli B Abdullah (1997). *Permasalahan aktiviti sekolah-sekolah menengah agama Yayasan Islam Kelantan di daerah Pasir Mas.* Latihan ilmiah untuk Ijazah Sarjana Sains (Pengurusan), Universiti Utara Malaysia.

Mohd Salleh Abu & Zaidatun Tasir (2001). *Pengenalan kepada analisis data berkomputer SPSS 10.0 for windows*. Kuala Lumpur : Venton Publishing.

Mohd Zuki Bin Pileh (1995). *Gerakerja kokurikulum (Gerko) di Sekolah Menengah Datuk Undang Abdul Manap, Johol, Negeri Sembilan : Sumbangannya ke arah pembentukan personaliti pelajar yang ideal : Satu analisis menurut perspektif islam.* Tesis (Bachelor) Untuk Ijazah Sarjana Muda (Syariah), Universiti Kebangsaan Malaysia.

Near, J.P. (1989). *"Organizational commitment among Japanese and U.S. workers"* Organization Studies. 10(3), 281 – 300.

Omardin Ashaari (1996). *Pengurusan sekolah, suatu panduan lengkap*. Siri Pengajian Dan Pendidikaan Utusan. Kuala Lumpur : Utusan Publications & Distributors Sdn. Bhd.

Operasi Cerdik 3 (1996). Jabatan Pendidikan Kedah Darul Aman.

Othman Mohamed (2001). *Penulisan tesis dalam bidang sains sosial terapan*. Serdang : Universiti Putra Malaysia.

Purkey,s. & Smith, M. (1983). Effective Schools : A Riview, *Elementary Schools Journal. Vol. 83.*

Robbins, S.P. (1979). *Organizational Behaviour, Concepts Controversies And Applications, (16th edition).* New Jersey, Prentice – Hall International, Inc.

Sanalonis, B.L (1970). *Co-curricular activities in methods and materials for todays' high schools.* New York : Holt Renehart and Winston.

Sansider Bt. Hj. Mohamed (1994). *Seni taman dan peranannya dalam pendidikan di sekolah.* Seminar Pendidikan Nasional Ke-4, Pengurusan Pendidikan, November 1994, Institut Aminudin Baki, Kementerian Pendidikan Malaysia.

Sekaran, Uma (1994). *Research methods for business : A skill building approach (2nd Edition).* New York : John Wiley & Sons. Inc.

Sekolah Lima Bintang (2001). Jabatan Pendidikan Kedah. Alor Setar : Percetakan UPCAS, Sdn. Bhd.

Shahril Jamaluddin dan Khatijah Abdul Hamis (1992). Pembelajaran melalui proses mengalami : satu tinjauan dalam perspektif pendidikan Bahasa Melayu, *Majalah Pendidikan* U.M. Jld 16.

Surat Pekeliling Ikhtisas Bil. 5/1985, *Rancangan mencantik dan mengindahkan sekolah dan kawasannya (Landscaping).* Bahagian Sekolah-Sekolah, Kementerian Pendidikan Malaysia.

Tamanan Sekolah, Secebis Rakaman Sejambak Gambar. (1987). Pusat Sumber Pendidikan Negeri Kedah.

Wan Mohd Zahid Mohd Noordin (1993). *Wawasan pendidikan agenda pengisian.* Kuala Lumpur : Nurin Enterprise.

Zulkafli B. Mansor (1997). *Hubungan antara faktor sekolah dengan penglibatan kokurikulum di kalangan pelajar.* Latihan ilmiah untuk Ijazah Sarjana Sains (Pengurusan), Universiti Utara Malaysia.